

РЕШЕНИЕ

№ КНР-1

от 11.03.2026 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 11.03.2026 г., като разгледа заявление с вх. № Е-13-01-10 от 31.03.2025 г. за компенсиране на направени от обществения доставчик през предходни ценови периоди невъзстановяеми разходи и разходи, произтичащи от наложени задължения към обществото, допълнено с писмо с вх. № Е-13-01-15 от 12.06.2025 г., установи следното:

„Национална електрическа компания“ ЕАД (НЕК ЕАД) е направило искане с вх. № Е-13-01-10 от 14.07.2026 г. за изрично произнасяне на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) по заявление с вх. № Е-13-01-10 от 31.03.2025 г. за компенсиране на направени от обществения доставчик през предходни ценови периоди невъзстановяеми разходи и разходи, произтичащи от наложени задължения към обществото, допълнено с писмо с вх. № Е-13-01-15 от 12.06.2025 г. В тази връзка, КЕВР се е произнесла с Решение № ПП-7 от 30.07.2025 г., с което е прекратила като недопустимо административното производство, образувано по искане с вх. № Е-13-01-10 от 14.07.2026 г.

НЕК ЕАД е подало жалба пред Административен съд - София град (АССг) срещу мълчалив отказ на КЕВР да се произнесе по искане с вх. № Е-13-01-10 от 14.07.2026 г. на дружеството, както и срещу Решение № ПП-7 от 30.07.2025 г. на КЕВР. По подадената жалба е образувано адм. дело № 8558 от 2025 г. на АССг. С Определение № 1415 от 13.01.2026 г. по адм. дело № 8558 от 2025 г. съдът е отменил мълчалив отказ на КЕВР да се произнесе по искане на НЕК ЕАД за компенсиране на разходи по чл. 34 и чл. 35 от Закона за енергетиката (ЗЕ), както и е отменил Решение № ПП-7 от 30.07.2025 г. на КЕВР като е изпратил административната преписка на КЕВР за произнасяне по искането с изричен, мотивиран акт по същество, при съобразяване със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона. Определение № 1415 от 13.01.2026 г. по адм. дело № 8558 от 2025 г. е постановено от АССг на основание чл. 200 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), като съдът е посочил, че същото подлежи на обжалване с частна жалба от жалбоподателя (в този смисъл е и Тълкувателно решение № 2 от 24.03.2021 г. на Общото събрание на съдиите от I и II колегия на Върховния административен съд по тълкувателно дело № 10 от 2019 г.). По тази причина, Определение № 1415 от 13.01.2026 г. по адм. дело № 8558 от 2025 г. не подлежи на обжалване от административния орган, съответно е влязло в сила по отношение на КЕВР.

АССг в мотивите на Определение № 1415 от 13.01.2026 г. по адм. дело № 8558 от 2025 г. е установил следното: НЕК ЕАД е предявило пред КЕВР искане с вх. № Е-13-01-10 от 31.03.2025 г. за компенсиране на разходи по чл. 34 и чл. 35 от ЗЕ, изменено с писмо с вх. № Е-13-01-15 от 12.06.2025 г. Това искане е разгледано от регулаторния орган в административното производство по постановяване на Решение № Ц-25 от 01.07.2025 г. В тази връзка, АССг е посочил, че в мотивите на това решение, в раздел IV „Цена за задължения към обществото“, т. 2.1. „Разходи за предходни регулаторни периоди“ КЕВР е разгледала искането на НЕК ЕАД за компенсиране на разходи по чл. 34 и чл. 35 от ЗЕ, като е анализирала данни, свързани с дейността на дружеството и е изложила съображения относно регулаторната рамка, както и защо дружеството не може да предявява разходи за компенсиране от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС). Съдът е посочил, че с т. I.6. от диспозитива на Решение

№ Ц-25 от 01.07.2025 г. КЕВР е утвърдила цена за задължения към обществото в размер на 0,00 лв./MWh, без ДДС, но в разпоредителната част на решението, обаче, липсва изрично волеизявление, с което КЕВР да се е произнесла по направеното искане за компенсиране – не е постановено нито решение за уважаването му, нито мотивиран отказ по смисъла на чл. 59 от АПК. Също така, съдът е посочил, че след постановяване на Решение № Ц-25 от 01.07.2025 г. НЕК ЕАД е поддържало, че по направеното от него искане липсва дължимото произнасяне и е отправило до КЕВР искане с вх. № Е-13-01-10 от 14.07.2025 г. за постановяване на допълнително решение, с което административния орган да се произнесе относно предявените от дружеството искания за компенсиране на разходи. НЕК ЕАД е оспорвало мълчалив отказ по смисъла на чл. 58, ал. 1 от АПК. КЕВР е постановила Решение № ПП-7 от 30.07.2025 г., с което според съда административното производство по искането за постановяване на допълнително решение за компенсиране на разходи е прекратено, като регулаторният орган не се е произнесъл по същество, само е преповторил изложеното в мотивите на Решение № Ц-25 от 01.07.2025 г. и е приел, че вече се е произнесъл по искането в мотивите на посоченото решение.

Въз основа на гореустановените факти и обстоятелства, АССГ е обосновал изводи, както следва: Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 17 от ЗЕ КЕВР е органът, който разглежда исканията за компенсиране на разходи и е длъжен да се произнесе по тях. Поради това, законът не предвижда възможност искането да бъде разрешено имплицитно, нито допуска заместване на диспозитивното произнасяне с разсъждения, изложени единствено в мотивите на друг акт. Съдът е посочил, че според съдебната практика липсата на изрично волеизявление в диспозитива на административния акт представлява липса на произнасяне, тъй като мотивите нямат самостоятелно правно действие и не могат да създадат, изменят или откажат права и задължения. Поради тази причина, според съда, когато административният орган е обсъдил искането, но не е включил резултата от това обсъждане в диспозитива, се приема, че по искането не е постановен акт. В конкретния случай, АССГ приема, че по отношение на искането на НЕК ЕАД за компенсиране на разходи е формиран мълчалив отказ, поради аргументи, както следва: Липсва изрично решение по същество, независимо, че в мотивите на Решение № Ц-25 от 01.07.2025 г. се съдържат съображения относно заявените разходи. Разпореденото в т. I.6. от Решение № Ц-25 от 01.07.2025 г. на КЕВР не съставлява произнасяне по искането на дружеството. Като не е формирала изричен диспозитив по искането на НЕК ЕАД, КЕВР е нарушила както разпоредбата на чл. 21, ал. 1, т. 17 от ЗЕ, така и разпоредбата на чл. 35 от ЗЕ. Производството за компенсиране на разходи по чл. 35 от ЗЕ е различно от производството за утвърждаване на цени.

Също така, съдът приема, че последващото постановяване на Решение № ПП-7 от 30.07.2025 г. на КЕВР, с което производството е прекратено, не отстранява мълчаливия отказ, тъй като административният орган отново не се е произнесъл по заявеното право на компенсация, а е отказал да упражни предоставеното му от закона правомощие, което противоречи както на материалния закон, така и на целта на административното производство – да се даде отговор по заявеното от адресата искане. В тази връзка, съдът е приел, че е налице незаконосъобразен мълчалив отказ, както и незаконосъобразно изрично решение за прекратяване на производството, които следва да бъдат отменени, а преписката – върната на административния орган за произнасяне с изричен мотивиран акт по същество.

Съгласно чл. 173, ал. 1 от АПК, след като отмени административния акт, съдът решава делото по същество, когато въпросът не е предоставен на преценката на административния орган. Извън тези случаи, както и когато актът е нищожен поради некомпетентност или естеството му не позволява решаването на въпроса по същество, съдът отменя административния акт и изпраща преписката на съответния компетентен административен орган за решаване на въпроса по същество със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона (чл. 173, ал. 2 от АПК). В тази връзка, предвид отменителния съдебен акт и разпоредбите на АПК, КЕВР следва да постанови ново решение, с което да се произнесе по същество по искане с вх. № Е-13-01-10 от 14.07.2026 г. на НЕК ЕАД, при съобразяване със

задължителните указания на съда по тълкуването и прилагането на закона, което налага икономически анализ на фактите и обстоятелствата, релевантни към подаденото от дружеството искане за компенсиране на разходи.

Предвид горното и след анализ на относимите факти и обстоятелства се установи следното:

С писмо с вх. № Е-13-01-10 от 11.02.2026 г. НЕК ЕАД е поискало КЕВР да изпълни влязлото в сила Определение № 1415/13.01.2026 г. по адм. дело № 8558 от 2025 г., като постанови изрично решение по същество на искането на дружеството, респ. да установи размера на разходите, които следва да бъдат компенсирани на НЕК ЕАД в качеството му на обществен доставчик на електрическа енергия, както и механизма за тяхното плащане.

В мотивите на Определение № 1415 от 13.01.2026 г. по адм. дело № 8558 от 2025 г. АССг обосновава извода, че по искане с вх. № Е-13-01-10 от 14.07.2026 г. на НЕК ЕАД КЕВР следва да се произнесе с изричен мотивиран акт по същество, с който да уважи искането или обосновава да откаже по смисъла на чл. 59 от АПК, респективно да извърши преценка по отношение на основателността на разходите по чл. 34 и чл. 35 от ЗЕ, предявени от дружеството за компенсиране.

НЕК ЕАД е направило искане с вх. № Е-13-01-10 от 14.07.2026 г. за изрично произнасяне на КЕВР по заявление с вх. № Е-13-01-10 от 31.03.2025 г. за компенсиране на направени от обществения доставчик през предходни ценови периоди невъзстановяеми разходи и разходи, произтичащи от наложени задължения към обществото, допълнено с писмо с вх. № Е-13-01-15 от 12.06.2025 г. В тази връзка, НЕК ЕАД е предявило искания за компенсиране на следните разходи:

– натрупан ценови дефицит за периода 01.07.2013 г. – 30.06.2024 г.:

Таблица 1

	Натрупан ценови дефицит в НЕК ЕАД за периода 01.07.2013 г. – 30.06.2024 г.	хил. лв.
1.	Некомпенсирани разходи от признат в Решение № Ц-12 от 30.06.2014 г. общ дефицит в размер на 1 234 787 хил. лв.	647 396
2.	Невъзстановени от Фонда за въглеродни емисии разходи от общо признати с Решение № Ц-14 от 01.10.2014 г. в размер на 253 481 хил. лв.	190 110
3.	Разходи за закупуване на електрическа енергия по дългосрочни договори за периода 2014 г. – 2015 г.	502 641
4.	Разходи за емисии парникови газове за периода 2014 г. – 2015 г.	102 835
5.	Разходи за закупуване на електрическа енергия от ВИ за периода 2014 г. – 2015 г.	245 082
6.	Обезщетения за недължимо платени добавки за зелена енергия, ВЕКП и невъзстановени разходи	11 421
7.	Влезли в сила съдебни решения от утвърдени по-високи преференциални цени на комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за изминали регулаторни периоди	12 484
8.	Невъзстановени разходи за периода 2017 г. – 2018 г. за администриране на цена за задължения към обществото	134 732
9.	Натрупан дефицит за периода 2014 г. – 2021 г. от непокрити разходи от компонентата за дейността „обществена доставка“ (разходи за лихви)	516 928
10.	Некомпенсирани разходи за регулаторния период 2018 г. – 2019 г. за по-голямо количество произведена електрическа енергия и разполагаемост на „Ей И Ес -3С Марица Изток 1“ ЕООД и „КонтурГлобал Марица Изток 3“ АД	13 054
11.	Некомпенсирани разходи от по-високи цени на CO ₂ квоти през регулаторния период 01.07.2020 г. – 30.06.2021 г.	32 523

	Натрупан ценови дефицит в НЕК ЕАД за периода 01.07.2013 г. – 30.06.2024 г.	хил. лв.
12.	Некомпенсирани разходи от по-големи количества електрическа енергия и по-високи цени на CO ₂ квоти през регулаторния период 01.07.2021 г. – 30.06.2022 г.	47 018
13.	Некомпенсирани разходи за вноски по чл. 36е от ЗЕ по дебитни известия за изминал регулаторен период, получени през регулаторния период 01.07.2022 г. – 30.06.2023 г.	5 076
	ОБЩО	2 461 300

– непокрита разходи на НЕК ЕАД за периода 01.07.2024 г. – 30.06.2025 г.:

Таблица 2

	Непокрита разходи на НЕК ЕАД за периода 01.07.2024 г. – 30.06.2025 г.	хил. лв.
1.	Загуба от доставка на допълнителни количества електрическа енергия, заявени от крайните снабдители и закупени от БНЕБ ЕАД на значително по-висока цена (209,85 лв./MWh), спрямо определената от КЕВР цена на продажба	35 293
2.	Неблагоприятни финансови резултати, свързани с реализирането на излишъци от електрическа енергия от обществения доставчик, породени от специфичния потребителски профил на крайните снабдители	11 092
3.	Неустойки от „Ей И Ес -3С Марица Изток 1“ ЕООД, в т.ч.:	17 436
3.1.	Признати претенции за 2024 г. за незакупени минимални количества енергия от кондензационната централа, респективно за въглища и варовик от „Мини Марица Изток“ ЕАД и „Каолин“ ЕАД, поради недостатъчни компенсации по Решение № Ц-17 от 30.06.2024 г. на КЕВР	5 145
3.2.	Прогнозирани допълнителни претенции за първото полугодие на 2025 г. след анализ на производството на „Ей И Ес -3С Марица Изток 1“ ЕООД и прогноза за месеците май и юни 2025 г.	12 291
4.	Невъзстановени средства за закупена електрическа енергия от производители от ВИ	5 052
5.	Вноска по чл. 36е от ЗЕ в размер на 5% от приходите от продажбата на електрическа енергия от „Ей И Ес -3С Марица Изток 1“ ЕООД, реализирани през юни 2025 г., дължими през юли 2025 г.	4 107
6.	Недостиг на средства във ФСЕС за компенсиране на разходи за закупена електрическа енергия от „Ей И Ес -3С Марица Изток 1“ ЕООД съгласно Решение № Ц-3 от 01.01.2025 г. на КЕВР	38 753
7.	Невъзстановени средства по линия на възвръщаемост на ВЕЦ поради високата отчетна цена, надвишаваща пределно признатите от регулатора разходи	27 738
8.	Отрицателен ефект от структурата на енергийния микс	77 994
9.	SO ₂ & NO _x Модернизация и БРЕФ инвестиция	57 509
	Общо	274 974

С оглед горното, НЕК ЕАД е поискало компенсиране на натрупан ценови дефицит за периода 01.07.2013 г. – 30.06.2024 г., както и непокрита разходи за периода 01.07.2024 г. – 30.06.2025 г. – регулаторния период, предхождащ този по Решение № Ц-25 от 01.07.2025 г. В тази връзка, следва да се има предвид, че енергийните предприятия имат право да предявят искане за компенсиране на невъзстановяеми разходи, произтичащи от извършени инвестиции и/или сключени сделки до влизането в сила на този закон, които не могат да бъдат възстановени в резултат на създаване на конкурентен електроенергиен пазар, както и за

компенсиране на разходи, произтичащи от наложени им задължения към обществото, включително и за изкупуване на електрическа енергия по преференциални цени – чл. 34, ал. 1 и ал. 2 и чл. 35, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕ. Основателността на тези разходи, както и определянето на размера, подлежащ на компенсиране, се определя от КЕВР. Съответно, средствата за покриване на признатите от КЕВР разходи, извършени от енергийно предприятие в качеството му на обществен доставчик за изкупуване на електрическа енергия по дългосрочни договори и по преференциални цени, включително за предходния регулаторен период, се управляват от ФСЕС – чл. 36б, ал. 1, т. 1, предложение първо от ЗЕ. В този смисъл, искането на НЕК ЕАД по отношение на натрупания ценови дефицит за периода 01.07.2013 г. – 30.06.2024 г. (Таблица № 1) е искане за компенсиране на разходи, извършени през регулаторни периоди преди регулаторния период, предхождащ този по Решение № Ц-25 от 01.07.2025 г., поради което не попада в обхвата на чл. 36б, ал. 1, т. 1, предложение първо от ЗЕ, съответно тези разходи не могат да бъдат признати за компенсиране.

Във връзка с искането на НЕК ЕАД за компенсиране на непокрити разходи за периода 01.07.2024 г. – 30.06.2025 г. – регулаторния период, предхождащ този по Решение № Ц-25 от 01.07.2025 г., КЕВР с писмо с изх. № Е-13-01-2 от 17.02.2026 г. е изисквала от дружеството за посочения период отчетни данни за размера на закупените от НЕК ЕАД количества електрическа енергия от организирания борсов пазар за покриване на част от потреблението на регулирания пазар и постигнатата среднопретеглена цена, както и за размера на некомпенсираните от ФСЕС разходи, произтичащи от задълженията на НЕК ЕАД по сключеното с „Ей И Ес – 3С Марица Изток 1“ ЕООД споразумение за изкупуване на енергия и за изкупуване по преференциални цени на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия. С писмо с вх. № Е-13-01-2 от 20.02.2026 г. НЕК ЕАД е предоставило информация, както следва:

- некомпенсирани разходи в размер на 34 818 хил. лв. (17 802 хил. евро), произтичащи от разликата между разходите за допълнително закупени 547 976 MWh от организиран борсов пазар по среднопретеглена цена от 201,02 лв./MWh и приходите от продажбата на тези количества на дружествата крайни снабдители по цена от 127,69 лв./MWh за месец декември 2024 г. и 138,36 лв./MWh за Н1 2025 г.;

- некомпенсирани разходи за закупена електрическа енергия от ВИ в размер на 1 913 хил. лв. (978 хил. евро), произтичащи от разликата между разходите за закупени 215 243 MWh по среднопретеглена цена от 353,68 лв./MWh и сумата от приходите от продажбата на тези количества на дружествата крайни снабдители по цена от 152,05 лв./MWh и от предвидените средства за компенсации в размер на 39 108 хил. лв.;

- некомпенсирани разходи в размер на 5 145 хил. лв. (2 631 хил. евро), произтичащи от признати претенции за 2024 г. за незакупени минимални количества енергия от „Ей И Ес – 3С Марица Изток 1“ ЕООД, съответно за въглища от „Мини Марица Изток“ ЕАД и за варовик от „Каолин“ ЕАД, поради недостатъчни компенсации по Решение № Ц-17 от 30.06.2024 г. на КЕВР.

След анализ и оценка на представените отчетни данни от дружеството за некомпенсирани разходи в размер на 34 818 хил. лв. (17 802 хил. евро), произтичащи от разликата между разходите за допълнително закупени количества електрическа енергия от организиран борсов пазар и приходите от продажбата на тези количества на крайните снабдители, некомпенсирани разходи за закупена електрическа енергия от ВИ в размер на 1 913 хил. лв. (978 хил. евро), произтичащи от разликата между разходите за закупени количества електрическа енергия и сумата от приходите от продажбата на тези количества на крайните снабдители и от предвидените средства за компенсации, както и некомпенсирани разходи в размер на 5 145 хил. лв. (2 631 хил. евро), произтичащи от признати претенции за 2024 г. за незакупени минимални количества енергия от „Ей И Ес – 3С Марица Изток 1“ ЕООД, съответно за въглища от „Мини Марица Изток“ ЕАД и за варовик от „Каолин“ ЕАД, се установява, че претенциите на дружеството по т. 1, т. 3, т. 4, т. 5, т. 6 и т. 8 от Таблица 2 по-

горе са основателни до размера, който НЕК ЕАД е доказало въз основа на представените отчетни данни, а именно: общ размер от 41 876 хил. лв. (21 411 хил. евро).

По отношение претенцията на НЕК ЕАД по т. 2 от Таблица 2 по –горе следва да се има предвид, че възникването и размера на тези разходи зависят изцяло ефективно управление на покупките и продажбите на съответните количества електрическа енергия от дружеството. В този смисъл искането на НЕК ЕАД по т. 2 от Таблица 2 е неоснователно.

Претенцията на НЕК ЕАД по т. 7 от Таблица 2 по-горе е неоснователна, тъй като приложимият метод за регулиране на дружеството, в качеството му на производител на електрическа енергия от ВЕЦ, а именно „норма на възвръщаемост на капитала“, не предвижда корекция нито с недовзет, нито с надвзет приход поради разлика между регулирана и постигната цена.

Неоснователна е също така и претенцията на дружеството по т. 9 от Таблица 2 по-горе, тъй като се отнася за регулаторни периоди, предхождащи този по Решение № Ц-25 от 01.07.2025 г. Подробни аргументи в тази връзка са изложени по-горе.

Предвид горното, КЕВР приема, че на НЕК ЕАД следва да бъдат компенсирани от ФСЕС невъзстановяеми разходи и разходи, произтичащи от наложени задължения към обществото, в общ размер на 21 411 хил. евро (41 876 хил. лв.).

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 17, чл. 34 и чл. 35 от Закона за енергетиката, както и чл. 173, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс във връзка с изпълнение на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в Определение № 1415 от 13.01.2026 г. на Административен съд София-град по адм. дело № 8558 от 2025 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Утвърждава невъзстановяеми разходи и разходи, произтичащи от наложени задължения към обществото, в размер на 21 411 хил. евро (41 876 хил. лв.), които да бъдат компенсирани на „Национална електрическа компания“ ЕАД от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд – град София в 14 (четиринадесет) дневен срок.

X

Председател на Комисията
за енергийно и водно регулиране

X

Главен секретар на Комисията
за енергийно и водно регулиране